

Χώρα Στεμνίτσα

εποχιακή έκδοση για την Ανάπτυξη και τη Δημοκρατία στην αγαπημένη
«χωροπούλα» του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Στεμνίτσα Αρκαδίας Τ.Κ. 220 24, Τηλ. 27950 81494, Fax: 210 8075254, e-mail: horastemnitsa@yahoo.gr • Αρ. Φύλλου 1 • Καλοκαίρι 2011

Άρθρο του εκδότη

Η σχέση μου με τις εφημερίδες και τον Τύπο γενικότερα ξεκινάει από πολύ παλιά. Είναι μια σχέση ζωής και θανάτου. Ο πατέρας μου Παναγιώτης (Τάκης) Λαγός σκοτώθηκε σε ηλικία 48 ετών, το 1976, πουλώντας εφημερίδες στο Πειραιά, ασκώντας το καθαρά γορτυνιακό επάγγελμα του εφημεριδοπώλη. Ως εκ τούτου από μικρός θεωρούσα τον Τύπο σαν κάτι σπουδαίο. Στη συνέχεια ως φοιτητής στις αρχές της δεκαετίας του '80 δούλευα τα απογεύματα στο πρακτορείο περιοδικών στον Πειραιά και μετέπειτα στη Νίκαια έχοντας αναλάβει την απογευματινή βάρδια.

Σε ηλικία 25 ετών, ως γραμματέας του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων ανέλαβα τη σύνταξη της εφημερίδας «Στεμνίτσα η πατρίδα μας» παραλαμβάνοντας τη σκυτάλη από τον κ.Αναστάσιο Περόγαμβρο, ο οποίος με καθοδήγησε στα πρώτα μου βήματα.

Για αρκετά χρόνια έφτιαχνα την εφημερίδα πετυχαίνοντας, κάποιες φορές και με συγκρούσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου, να είναι ένα έντυπο που να μην προσβάλλει κανέναν και να μην προπαγανδίζει υπέρ κανενός από τους υποψηφίους τότε κοινοτάρχες, διατηρώντας μία απόσταση ασφαλείας από αυτούς.

Τα τελευταία 15 χρόνια ήμουν στην μειοψηφία του Δήμου Τρικολώνων προσπαθώντας να σώσω ό,τι μπορούσα από τη σπατάλη του Δημοσίου χρήματος, φαινόμενο όχι μόνο τοπικό αλλά Εθνικό της Ελλάδας σπορ. Μετά από 15 χρόνια και μετά από πολλά εκατομμύρια ευρώ κατορθώσαμε να μην έχουμε λύσει βασικά προβλήματα υποδομών του οικισμού, όπως το πρόβλημα της αποχέτευσης, το κυκλοφοριακό, των σκουπιδιών ακόμα ούτε εντελώς αυτό της ύδρευσης.

Όλα αυτά τα χρόνια προσπάθησα να μην ανακατέψω στην έντονη πολιτική αντιπαράθεση την εφημερίδα του πατριωτικού Συνδέσμου, παρότι αυτή κάλυπτε μονομερώς τα γεγονότα και παρέβη τη βασική αρχή των ίσων αποστάσεων από τις πολιτικές παρατάξεις του Δήμου. Έχω πολλά χρόνια να στείλω άρθρο στην εφημερίδα αυτή και τελευταία φορά ήταν το άρθρο «Σαν πας στην Κεφαλόβρυση», το οποίο κατά λάθος εδημοσίευσαν και μετά το κατήγγειλαν και έβγαλαν ανακοίνωση, για να βρουν τον αρθρογράφο επειδή χρησιμοποίησα ψευδώνυμο και σε μια φράση έκανα κριτική στα έργα του πολυαγαπημένου τους Δημάρχου. Από τότε δεν τους ξαναέστειλα δικό μου κείμενο, ενώ και τα δελτία τύπου, τα οποία κατά καιρούς έβγαζα τα έστειλα αλλού.

Στις Δημοτικές εκλογές του 2010 δεν συμμετείχα, γιατί πίστευα ότι με τον Καλλικράτη το μέλλον ανήκει στους συλλόγους διότι είναι αδύνατο να συντονίσει κανείς 134 οικισμούς χωρίς την πλήρη και μοναδική απασχόληση των συμμετεχόντων συμβούλων.

Με τη Στεμνίτσα ασχολούμαι συνεχώς, από διάφορες θέσεις, τα τελευταία 23 χρόνια και θα ασχολούμαι τουλάχιστον μέχρι να πεθάνω, γιατί πιστεύω ότι αυτός ο τόπος μπορεί να γίνει παράδειγμα ανάπτυξης, μια λέξη που δεν θέλουν να ακούσουν οι διοικούντες τόσο τον Σύνδεσμο όσο και την χώρα, μια λέξη που στέλνει τους πολιτικάντηδες σπίτι τους, αφού δεν θα έχουν λόγο ύπαρξης ούτε θα μπορούν να μας πουλούν ακόμη και τον αέρα που αναπνέουμε ως ρουσφέτι.

Μέχρι τώρα πίστευα ότι θα μπορούσε να φιλελευθεροποιηθεί η υπάρχουσα εφημερίδα και να συμβάλλει σ'αυτήν την ανάπτυξη, γιατί για μένα τουλάχιστον εφημερίδα δεν είναι μόνο η καταγραφή του παρελθόντος και του παρόντος αλλά και οι προτάσεις, η προοπτική, η νοθεσία των δημοτών ώστε να βρουν λύσεις στην καθημερινότητα και να έχουν καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση και προκοπή. Ο αρχισυντάκτης όμως της εφημερίδας «Στεμνίτσα η πατρίδα μας» στο τελευταίο τεύχος με την καθαρή φράση του «**Παρακαλούμε όμως άρθρα που αφορούν την ανάπτυξη, ..., ας τα στείλει σε άλλες εφημερίδες, όχι στην εφημερίδα του Πατριωτικού Συνδέσμου Στεμνιτσιωτών Τρικολώνων**» ξεδιάλυσε την χρόνια ομίχλη του τόπου και ξεκαθάρισε ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα εφημερίδα ως εργαλείο ανάπτυξης, άρα η έκδοση μιας νέας εφημερίδας είναι μονόδρομος.

Ο κύβος λοιπόν ερρίφθη και ονομάζεται «**Χώρα Στεμνίτσα**», ένας τίτλος τιμής για το χωριό που έρχεται από το παρελθόν και αποτελεί το στόχο μας για το μέλλον.

25.07.2011

Ιωάννης Π. Λαγός
Οικονομολόγος – Αγρότης

Διανέμεται δωρεάν στη Στεμνίτσα .
Ταχυδρομείται κατόπιν παραγγελίας .

Άρθρο της σύνταξης

Αγαπητοί αναγνώστες, στην εφημερίδα μας:

α) Μπορεί να διατεθεί χώρος και μόνιμες στήλες σε όλους τους φορείς, συλλόγους, ιδρύματα και σωματεία, που δραστηριοποιούνται στη Στεμνίτσα και την ευρύτερη περιοχή, αναλαμβάνοντας και την ευθύνη για το περιεχόμενο των άρθρων αυτών.

β) Θα γίνονται δεκτά άρθρα και σχόλια ιδιωτών και δίνεται η δυνατότητα στους αρθρογράφους να υπογράφουν και με ψευδώνυμο, αρκεί να γνωρίζει ο εκδότης την ταυτότητά τους, με τη δέσμευση να μη δημοσιοποιεί το όνομά τους.

γ) Δε θα δημοσιεύονται άρθρα που περιέχουν ύβρεις και προσβολές προσώπων.

δ) Διατίθεται χώρος διαφήμισης για επαγγελματίες, καθώς και μικρές αγγελίες για αγορά-πώληση ακινήτων, κατόπιν συμφωνίας.

Μικρές αγγελίες, για προσφορά-ζήτηση εργασίας, θα δημοσιεύονται δωρεάν.

Η εφημερίδα «Χώρα Στεμνίτσα», δε χρηματοδοτείται από κανένα φορέα ή σύλλογο, παρά μόνο από τον εκδότη της.

«Χώρα Στεμνίτσα»

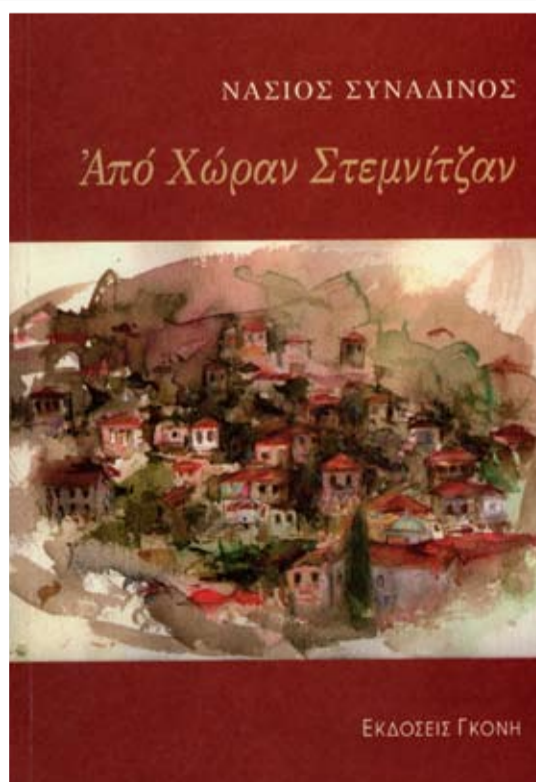
«Μετά τα Ορλωφικά το 1770, ένας μεγάλος αριθμός Στεμνιτσιωτών τεχνιτών επεξεργάσι-
ας μετάλλων, κυρίως χρυσικών, ταξίδεψαν και εγκαταστάθηκαν σε διάφορες περιοχές του εξωτερικού: Αλεξάνδρεια, Κύπρο, Παραδουνάβιες ηγεμονίες, νότια Ρωσία. Η Κωνσταντινούπολη, σαν μεγάλο εμπορικό και διοικητικό κέντρο που ήταν, συγκέντρωνε το μεγαλύτερο αριθμό τεχνιτών.

Εκεί κατά την παράδοση, βρέθηκε κι ο Στεμνιτσιώτης ο Γιάννης. Έστειλε κάποτε ένα γράμμα στη μάνα του και έγραψε πάνω στο φάκελο: «Από χωριόν Κωνσταντινούπολη σε χώραν Στεμνίτζαν». Πιάστηκε εξ' αιτίας του πανωγράμματος, με την κατηγορία ότι έβρισε την έδρα του Σουλτάνου. Όταν όμως ορκίστηκε ότι η πατρίδα του είναι πραγματικά μεγάλη «ώστε να μην τη χωράει ο χάρτης» και ότι έχει «χίλιους φούρνους κι άλλα τόσα φουρνάκια», όπως και πράγματι είχε, αφού κάθε σπίτι είχε δύο, τότε όλοι εθαύμασαν, τον πίστεψαν και τον άφησαν ελεύθερο.

Επειδή δε η όλη αυτή ιστορία, κολάκευε αρκετά των πατριωτικό εγωισμό, εχρησιμοποιείτο πάντα σαν μια απόδειξη της αξίας και του μεγέθους του τόπου. Όταν δε μια φορά θέλησαν να πειράξουν ένα Στεμνιτσιώτη γι' αυτό, τους απάντησε: «Ναι ήταν τρανή στον πλούτο και στο μυαλό...»

Από τα βιβλία του Νάσιου Συναδινού: «Από χώραν Στεμνίτζαν» και «Οι τεχνίτες της Στεμνίτσας»

Η αναγνώριση της αξίας και του μεγέθους αυτού του τόπου, ο σεβασμός στις παραδόσεις και η πεποίθηση πως η Στεμνίτσα έχει παρελθόν, παρόν και μέλλον, οδήγησαν στην επιλογή του τίτλου της εφημερίδας μας: «Χώρα Στεμνίτσα»

Κάπου πήγα, κάποιους είδα, κάτι μου είπαν να σας πω

✓ Την Τρίτη **26 Απριλίου 2011** (δεύτερη μέρα μετά το Πάσχα), εορτάστηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Στεμνίτσας, η μνήμη του **Οσίου Λεοντίου του εκ Στεμνίτσας**, με τη συμμετοχή πολλών πιστών. Μετά τη Θεία Λειτουργία έγινε λιτανεία με περιφορά της εικόνας του Οσίου και τμήματος οστού.

Ο όσιος Λεόντιος ήταν μέλος της οικογένειας Πασομένου από τη Στεμνίτσα. Έζησε κατά το 18ο αιώνα και ασκήτησε σε σπήλαιο στην κορυφή του βουνού Καστανιά, που βρίσκεται απέναντι από το χωριό Μπεζενίκο (σήμερα: Βλαχέρνα) της επαρχίας Μαντινείας. Ένα χρόνο μετά το θάνατό του, βρήκαν το λείψανό του να ευωδιάζει. Θεωρήθηκε τότε ως ένδειξη ότι ο μοναχός είχε αγιάσει και τα οστά του μεταφέρθηκαν στη μονή Αγίου Δημητρίου κοντά στη Στεμνίτσα. Μετά την καταστροφή της μονής κατά τα Ορλωφικά από τους Τουρκαλβανούς, αναφέρεται ότι αυτοί πήραν μαζί τους και την κάρα του οσίου, την οποία πούλησαν σε χριστιανούς στην Πρέβεζα και από τότε αγνοείται η τύχη της. Σήμερα σώζονται μόνο λίγα τεμάχια από τα λείψανα του Οσίου.

✓ Την Κυριακή **15 Μαΐου 2011** τελέστηκε από το **Ίδρυμα Χρ. Β. Ρούνιου ανοικτό Μνημόσυνο** των μελών της **οικογένειας Χρήστου Βασιλείου Ρούνιου** καθώς και των **εκλιπόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρυματος**. Στο έργο του Ίδρυματος, αναφέρθηκε ο Γραμματέας του κ. **Ι.Λαγός**.

Στους συμμετέχοντες, προσφέρθηκε καφές σε όλα τα καφενεία της πλατείας και παρατέθηκε γεύμα σε όλους τους παρευρισκόμενους, όπως είχε ανακοινωθεί στη δημοσιευμένη αναγγελία. Το δίσκο του μνημοσύνου έφτιαξε αφιλοκερδώς, με στεμνιτσιώτικο σιτάρι, η κα. **Μαρία Παπαχειμώνια**.

Από τη Δημοτική Αρχή παραβρέθηκαν ο **Δήμαρχος Γορτυνίας κ.Γιάννης Γιαννόπουλος** και ο τότε Αντιδήμαρχος κ.**Κυριά-**

κος Τσαφαράς οι οποίοι μετά το πέρας του μνημοσύνου είχαν μιά διεξοδική συζήτηση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρυματος για θέματα του χωριού και ζητήματα ανάπτυξης. Υπήρξε αμοιβαία δέσμευση για την προώθηση και αναβάθμιση της σχολής Αργυροχρυσοχοίας και την ενίσχυση της κτηνοτροφίας στην περιοχή.

✓ Το Σάββατο **28 Μαΐου 2011** το πρωί με πρωτοβουλία του Προέδρου του Τοπικού Συμβουλίου Στεμνίτσας κ.**Τάκη Κωνσταντογιάννη** πραγματοποιήθηκε συνάντηση των συλλόγων και των ιδρυμάτων που ασχολούνται με τη Στεμνίτσα στα γραφεία του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων στην Αθήνα στην διεύθυνση Νικητάρ 6.

Παρευρέθησαν πολλά μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των φορέων. Σύσσωμο το **Τοπικό Συμβούλιο Στεμνίτσας**, σχεδόν όλα τα μέλη του **Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων**, από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ο Πρόεδρος του **ιερέας π. Νικηφόρος Λύκος**, από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Στεμνίτσας η Πρόεδρος **Ευαγγελία Σαρακινιώτη** και ο Γραμματέας **Νικόλαος Ταλιάκης** από το Ίδρυμα Ρούνιου ο Πρόεδρος **Δημήτριος Σακελλαρόπουλος**, ο **Παναγιώτης Μπαρμπαλιάς** και ο Γραμματέας **Ιωάννης Π.Λαγός** ο οποίος εκπροσωπούσε και το υπό σύσταση Δομέτιο Γηροκομείο ως εκτελεστής της διαθήκης του εκλιπόντος πατρός Δομετίου Βρεττού, η κα **Χάρης Βογιαντζή** ως εκπρόσωπος του Κοινοφελούς Ταμείου Υψούντος και του Ευαγούς Ταμείου Στεμνίτσας και ο κ.**Γιώργος Κουρουγιώτης** ως ο δικηγόρος του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων.

Στην αρχή ο κ.Κωνσταντογιάννης καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και εν συνεχεία πήρε το λόγο ο Πρόεδρος του Πατριωτικού Συνδέσμου κ.Αθ.Ροιλός, ο οποίος πρότεινε να διαλυθούν τα Ίδρυματα και η περιουσία τους να περιέλθει στον Πατριωτικό Σύνδεσμο. Ο κ. Ι.Λαγός είπε πως αυτό δεν μπορεί να γίνει διότι πρέπει να σεβαστούμε την επιθυμία των ανθρώπων που άφησαν την περιουσία τους για ένα σκοπό και για να ακούγεται το όνομά τους, εξάλλου αν ήθελαν να την αφήσουν στον Σύνδεσμο θα το είχαν κάνει αφού ο Σύνδεσμος είναι 122 ετών.

Μετά από διαλογική συζήτηση αποφασίστηκε να γίνουν ενέργειες ώστε να δραστηριοποιηθούν τα αδρανή ιδρύματα όπως το Κοινοφελές Ταμείο Υψούντος και το Ευαγές Ταμείο Στεμνίτσας το οποίο μάλιστα έχει καταθέσεις από μερίσματα ύψους 120.000 ευρώ. Για το Ευαγές ταμείο συστάθηκε επιτροπή από τους κκ. Χ. Βογιαντζή, Παν. Μπαρμπαλιά και Ι.Λαγό προκειμένου να επεξεργαστεί προτάσεις και να εισηγηθεί στην επόμενη συνάντηση των φορέων.

Ο κ.Ι.Λαγός ενημέρωσε για τις ενέργειές του προς το Υπουργείο Οικονομικών και προς το υπό σύσταση ίδρυμα Σαββόπουλου προκειμένου να αξιοποιηθούν τα οικοπέδα έναντι του ξενοδοχείου Τρικολώνων αφού δεν υπάρχουν χρηματικά ποσά τέτοια ώστε το Υπουργείο να επιτρέψει την σύσταση αυτόνομου Δομετίου Ίδρυματος- Γηροκομείου.

Κατόπιν οι τοπικοί σύμβουλοι κκ.Θ.Σαρακινιώτης και Κ.Σαρακινιώτης έθεσαν τοπικά

ζητήματα καθημερινότητας που αντιμετωπίζει το χωριό λόγω της στενότητας των κονδυλίων στον νεοσύστατο Καλλικρατικό Δήμο Γορτυνίας, όπως η καθαριότητα.

Ο ιερέας π. Νικηφόρος Λύκος πρότεινε να αναλάβει το εκκλησιαστικό συμβούλιο την καθαριότητα του Νεκροταφείου και γενικότερα ό,τι αφορά αυτό, πρόταση την οποία όλοι αποδέχθηκαν.

Ενώ η συνάντηση έβαινε προς το τέλος κάπου κάτι «στράβωσε».

✓ Την Κυριακή **19 Ιουνίου 2011**, εορτάστηκε η **190^η επέτειος της Α΄ Πελοποννησιακής Γερουσίας**, στο ιστορικό μοναστήρι της Ζωοδόχου Πηγής. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν μεταξύ άλλων: ο **Δήμαρχος** του Δήμου Γορτυνίας κ. **Γιάννης Γιαννόπουλος**, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Γορτυνίας κ. **Π. Ζούνης**, η νέα Αντιδήμαρχος, υπεύθυνη για τη δημοτική ενότητα Τρικολώνων κα **Μ. Τρουπή-Διαμαντοπούλου** και οι δημοτικοί σύμβουλοι κ. κ. **Κυριάκος Τσα-**

Το λάβαρο της Πελοποννησιακής Γερουσίας, προσφορά του Δημοτικού Συμβούλου κ. Χρ. Βογιαντζή

φάρας, Χρήστος Βογιαντζής, Νεκτάριος Μπαρούτσας, Κ. Αλβενιώτης, Ελ. Θανοπούλου-Χριστοπούλου, ο δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Τρίπολης κ. **Δ. Παυλής**, ο Δήμαρχος Μεγαλόπολης κ. **Τ. Μπούρας**, οι πρώην δήμαρχοι Δημητσάνας, Λαγκαδίων και Τρικολώνων κ.κ. **Τ. Βλάχος, Στ. Κούλης** και **Γ. Μπαρούτσας**, οι τοπικοί σύμβουλοι κ.κ. **Θ. Σαρακινιώτης** και **Ντ. Σαρακινιώτης**, ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Δ.Σ. του Πατριωτικού Συνδέσμου, εκπρόσωποι του Στρατού και της Αστυνομίας και αρκετοί συμπατριώτες.

Στη Θεία Λειτουργία χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κύριος Ιερεμίας**. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο κ. **Χαράλαμπος Αντωνακόπουλος**, Γραμματέας του Δ.Σ. του Πατριωτικού Συνδέσμου.

Μετά τη Θεία Λειτουργία, η εκδήλωση συνεχίστηκε στην πλατεία με την ομιλία του **Δημάρχου Γορτυνίας κ. Γιάννη Γιαννόπουλου**. Ακολούθησε χορευτικό πρόγραμμα από το συγκρότημα παραδοσιακών χορών «Αρκαδιανή». Για πρώτη φορά, προσφέρθηκαν καφέδες και αναψυκτικά σε όλους τους παρευρισκόμενους, και όχι μόνο στους επισήμους, στα καφενεία της πλατείας, με έξοδα του Δήμου Γορτυνίας.

**Στις Στεμνίτσας τα παγκάκια,
κάθονται δυο φιλαράκια.
Σχολιάζουν τα μαντάτα
και τα λένε τσεκουράτα.**

- Ταχιά, μη την κοπανήσεις! Έχουμε αγγαρεία στην «Καλλιόπη».

- Παλάβωσες μου φαίνεται.

- Εγώ; Εσύ δεν ξέρεις τι σου γίνεται! Βγάλανε ανακοίνωση.

- Κάτι μου 'λεγε ο Γιώργης προχτές, αλλά νόμιζα πως καλαμπούριζε. Έλεγε πως όλοι είμαστε πατριώτες κι αφού αγαπάμε το χωριό, μπορούμε να βοηθήσουμε, να το κρατήσουμε καθαρό.

- Ναι, βέβαια! Είπανε πως όποιος παριστάνει τον πατριώτη... να δουλέψει... να δεις πώς το είπαν ... α ... να! Να δουλέψει εθελοντικά. Να γίνει εθελοντής πατριώτης.

- Δηλαδή, υπάρχουν και πατριώτες με μισθό;

- Βλέπεις τόσα χρόνια δεν μπορέσαμε να διορίσουμε έναν άνθρωπο στην καθαριότητα, έναν υδραυλικό, έναν ηλεκτρολόγο... Μετά μας φταίει ο Καλλικράτης!

- Τώρα είπανε πως προσωπικό δεν υπάρχει και λεφτά... γιοκ!

- Πρέπει όμως κάτι να κάνουμε.

- Γιατί να κάνουμε εμείς; Του Δήμου είναι οι τουαλέτες, ο Δήμος πρέπει να τις καθαρίζει.

- Μην το πεις πουθενά, αλλά τις τουαλέτες τις έφτιαξε ο Σύλλογος της Αθήνας κι όχι ο Δήμος. Ένα σωρό λεφτά κοστίσανε, και τώρα τσακνόμαστε ποιος θα καθαρίσει...

- Υπάρχει κι εκείνος ο Σύλλογος στην Αθήνα. Λέγανε πως θα βοηθήσει.

- Καλά, δεν πήγε κανείς να τους μιλήσει;

- Πώς! Αμέ! Κίνησαν τις προάλλες καμιά δεκαπενταριά ντόπιοι και πήγαν στην Αθήνα να συναντήσουν τους «Μεγάλους» που συνεδρίαζαν, να τους πουν τα προβλήματα, να τα συζητήσουν.

- Μπράβο, έτσι πρέπει, να τα συζητάμε. Βρήκαν λύση;

- Βέβαια! Τους υποδέχτηκαν με χαμόγελο, τους κέρασαν και αναψυκτικά αλλά... τους απαγόρεψαν να μιλήσουν.

- Τι λες, καημένες;

- « Δεν κάνω διάλογο με κανέναν», είπε ο «Μεγάλος Βεζύρης»! « Μα, εμείς κάναμε τόσο δρόμο για να συζητήσουμε, να σας πούμε τις ιδέες μας. Όλοι πατριώτες είμαστε. Όλοι αγαπάμε το χωριό», είπαν αυτοί. «Δε θα επιτρέψω σε κανέναν να μιλήσει!», επέμενε ο «Βεζύρης»! Γύρισαν άπρακτοι και πικραμένοι πίσω στο χωριό, όλη τη νύχτα, με τη ρετινιά του καταληψία...

- Τι λες;

- Ναι, τους είπανε μεταξύ σοβαρού κι αστείου, πως ανεβήκανε στην Αθήνα για να κάνουν κατάληψη στα Γραφεία του Συλλόγου. Λες και πήγαν στο σπίτι τους. Λες και τα γραφεία δεν ανήκουν σ' όλους τους Στεμνιτσιώτες!

- Μου φαίνεται πως αυτοί στην Αθήνα, το 'χουν καβαλήσει τα καλάμι...

- Καλά ρε Νάγη, έπρεπε να του κάνουν μνημόσυνο του Ρούνιου, δε λέω, αλλά το τραπέζι τι το 'θελαν, να φάει όλο το χωριό;

- Δηλαδή, τι έπρεπε ρε Στοκαντή, να καλέσουν μόνο τους επίσημους, όπως γίνεται συνήθως και οι άλλοι να γλέπουμε;

- Να μην κάνουνε καθόλου τραπέζι, να μείνουνε και τα γκρουμάνια.

- Άει στα πέρα ρε, να δεις αν έρχομαι! Και τι ήταν ρε οι Ρουναίοι; διακονιαραίοι; Αυτοί ήταν άρχοντες. Άφησαν την περιουσία τους για το

Ο λόγος έχει ... « αντίλογο »

Σχολιάζοντας το άρθρο του κ. Ντίνου Π. Σαρακινιώτη: «Σχόλιο του Ντίνου Π. Σαρακινιώτη για το άρθρο και τις επιστολές», στο φύλλο 141 της εφημερίδας: «Στεμνίτσα η πατρίδα μας»,

για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Ο κ. Ντίνος Π. Σαρακινιώτης αναφέρει:

1. «...Εφτασαν μάλιστα στο σημείο μερικοί να κάνουν και εξώδικο διαμαρτυρία με απαίτηση για υποχρεωτική ανάρτηση του εξωδίκου στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας ...»

Σχόλιο: (Αν και το εξώδικο είναι τυπωμένο με το μικρότερο δυνατό μέγεθος γραμματοσειράς,) οι 15 υπογράφοντες δε ζήτησαν ποτέ να δημοσιευτεί το εξώδικο, παρά μόνο η ανάκληση από τον κ. Ροϊλό.

Εσείς θελήσατε να το δημοσιεύσετε.

2. «... Η εφημερίδα διατηρεί το νόμιμο δικαίωμά της (γνωστό και ως δικαίωμα στην ελευθεροτυπία) να δημοσιεύει ό,τι θέλει, λογοδοτώντας μόνο στο ΔΣ του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων...»

Σχόλιο: Η εφημερίδα ανήκει στον Πατριωτικό Σύνδεσμο και όχι σε κάποιους προσωπικά. Αλήθεια, το ΔΣ του Πατριωτικού Συνδέσμου είχε ενημερωθεί για το περιεχόμενο των άρθρων, πριν δοθεί η εφημερίδα στο τυπογραφείο;

Ας τοποθετηθεί το κάθε μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου, για να ξέρουμε την άποψη αυτών που μας εκπροσωπούν στο Σύνδεσμο.

3. «... Δυστυχώς αυτές τις ανοικτές πόρτες (του Πατριωτικού Συνδέσμου), ελάχιστοι τις περνούν...»

Σχόλιο: Τι κάνετε για να μην είναι ελάχιστοι;

4. «... Η εφημερίδα έχει αποκτήσει 6 μόνιμους συνεργάτες με δική τους στήλη και τους οποίους αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω δημόσια...»

Σχόλιο: Δε διαβάσαμε και το όνομα του κ. Βασίλη Σ. Παπαχειμώνα, ο οποίος τόσα χρόνια αρθρογραφεί στην εφημερίδα.

5. « Παρακαλούμε όμως άρθρα που αφορούν την ανάπτυξη... ας τα στείλουν σε άλλες εφημερίδες... Η εφημερίδα ας μείνει μακριά απ' αυτά...»

Σχόλιο: Σύμφωνα με το καταστατικό του Συνδέσμου του 1981, η έκδοση εφημερίδας αποτελεί μέσο για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Συνδέσμου.

Στο άρθρο 2 αναφέρεται ο σκοπός του Συνδέσμου που είναι κοινωφελής και φιλανθρωπικός, ειδικότερα είναι η με κάθε τρόπο συμβολή στην ανάπτυξη και προβολή της Στεμνίτσας, η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της, η διατήρηση στενής επαφής των απανταχού Στεμνιτσιωτών μ' αυτήν, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων και αλληλοβοήθειας μεταξύ των άμεσα ή έμμεσα καταγόμενων, κλπ.

Μελετώντας το παρελθόν, αντιλαμβανόμαστε το παρόν και διαμορφώνουμε το μέλλον. Αν δεν υπάρχει ανάπτυξη, πώς θα υπάρχει μέλλον;

6. «...Γνωρίζουμε επίσης με το χιονομοριστικό του άρθρο (ο Πρόεδρος) δεν είχε πρόθεση να προσβάλλει κανέναν προσωπικά. Απλώς εκτόνωσε τη στενοχώρια του με σατιρικό τρόπο...»

Σχόλιο: Παραθέτω τα λόγια του ίδιου του Προέδρου, στο δικό του άρθρο, στο ίδιο τεύχος της εφημερίδας: « ... Πρότεينا να σταματήσει η εφημερίδα να αποτελεί ψυχολογικό καταφύγιο του κάθε πικραμένου» !!!

Δάσκαλε που δίδασκες... και λόγο δεν εκράτησες...

7. «... και τώρα που χάθηκε η ντροπή κάντε και μια μήνυση και στο Γεώργιο Σουρή. Εκτός κι αν οι Στεμνιτσιώτες δεν είναι Έλληνες...»

Σχόλιο: Για να ξέρουν οι αναγνώστες για ποιο θέμα μιλάμε,

Ο Γεώργιος Σουρής (1853-1919) υπήρξε ένας από τους σπουδαιότερους σατιρικούς ποιητές της νεότερης Ελλάδας, έχοντας χαρακτηριστεί ως «σύγχρονος Αριστοφάνης »

Έγραφε σχολιάζοντας το λαό, τους άρχοντες, τους βασιλείς, χωρίς ωστόσο να βρίζει. Τα ποιήματά του τα δημοσίευε στην εφημερίδα « ο Ρωμικός». Εκδότης της εφημερίδας ήταν ο ίδιος.

Δε νομίζω πως μπορεί να συγκριθεί ο κ. Ροϊλός με τον Γεώργιο Σουρή .

Κύριε Ντίνου Σαρακινιώτη,

Οι Στεμνιτσιώτες είναι Έλληνες ` ο κ. Ροϊλός δεν είναι ο Σουρής.

Σταυρούλα Π. Λαγού

χωριό και δεν δικαιούνται ούτε ένα τραπέζι για συχώριο; Φούτσιαλε ρε μη σε ασιούκουν ...

- Μην αφήσεις τη γυναίκα να πάει ξανά στην εκκλησία!

- Γιατί;

- Γιατί πλάκωσαν οι Ιησούτες και αλίμονό μας. Θα τις χάσουμε. Εγώ, για να ξέρεις, κάτι γκρουμάνια που είχα στο στρώμα, τα πήρα και τα 'κρυψα αλλού, να μην το ξέρει η κυρά!

- Είσαι ρε μέλος;

- Είπανε πως ο λιοφός και οι άλλοι, γίνηκαν Ιησούτες. Τι θέλεις ,να χάσω τα γκρουμάνια μου;...

- Σα δεν ντρέπονται, να κατηγορούν αυτούς που προσφέρουν.

- Τα 'μαθες; Ο λαπάς είναι εύπεπτος, αλλά ο λαγός στιφάδο, δε κωνεύεται.

- Σιγά τη σοφία! Ο λαπάς είναι για τους άρρωστους και ο λαγός στιφάδο για τα παλικάρια . Διαλέγεις και παίρνεις...

Πολιτισμική διαδρομή στη Στεμνίτσα : Πλατεία - Κάστρο

Οι πολιτισμικές διαδρομές αποτελούν αξιόλογο οικονομικό και διαχειριστικό εργαλείο για την ανάπτυξη του τουρισμού μιας περιοχής και συμβάλλουν στη διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς, ανταποκρινόμενες στην αυξανόμενη ζήτηση από τους επισκέπτες για εξερεύνηση νέων προορισμών. Η χάραξη πολιτισμικών διαδρομών συμβάλλει σημαντικά στην αξιοποίηση και ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς μιας μικρής ή και ευρύτερης περιοχής, προωθώντας το ρόλο του πολιτισμικού τουρισμού ως παράγοντα βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Για τον παραδοσιακό οικισμό της Στεμνίτσας μπορούν να προταθούν αρκετές διαδρομές, άλλες σύντομες και άλλες μεγαλύτερης διάρκειας. Ξεκινάμε με μια πολιτισμική διαδρομή που περιλαμβάνει την περιοχή της Πλατείας και του Κάστρου και είναι διάρκειας περίπου μίας ώρας.

Η περιήγηση ξεκινάει από την καρδιά της κοινωνικής ζωής της Στεμνίτσας, την **Πλατεία**, γύρω από την οποία ξεχωρίζουν το κτήριο του Δημαρχείου και ο μητροπολιτικός ναός του Αγίου Γεωργίου με το επιβλητικό καμπαναριό. Η Πλατεία κατασκευάστηκε στις αρχές του 20ού αιώνα, με βάση σχέδια του αρχιτέκτονα Αριστοτέλη Ζάχου (1872-1939), ενός από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες των αρχών του 20ού αιώνα. Ο Αρ. Ζάχος υπήρξε ο πρώτος που μελέτησε συστηματικά την ελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική και την ενσωμάτωσε στο έργο του. Για την κατασκευή της πλατείας γκρεμίστηκε το παλιό δημοτικό σχολείο που ήταν κτισμένο νοτιοδυτικά του ναού. Παλαιότερα δεν υπήρχε πλατεία, αλλά, όπως συνηθιζόταν στους παραδοσιακούς οικισμούς της περιοχής, υπήρχε ένας επιμήκης κεντρικός εμπορικός δρόμος με μαγαζιά και εργαστήρια, δεδομένου ότι οι Στεμνιτσιώτες ασχολούνταν με πολλές τέχνες, κυρίως με τη μεταλλουργία- αργυροχρυσοχοΐα. Γύρω από

την Πλατεία βρίσκονται καφενεία, ταβέρνες και εμπορικά καταστήματα.

Ο ναός του Αγίου Γεωργίου είναι ο τρίτος κατά σειρά που κτίστηκε στην ίδια θέση. Κατασκευάστηκε το 1810 μέσα σε 74 μέρες με ειδική άδεια που δόθηκε στους Στεμνιτσιώτες από το διοικητή του Μοριά Βελή Πασά, γιο του Αλή Πασά των Ιωαννίνων. Ο σημερινός ναός ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του εγγεγραμμένου σταυροειδούς με τρούλο. Η εξωτερική διακόσμησή του είναι ιδιαίτερα επιμελημένη. Ολόκληρος ο ναός έχει επενδυθεί με ισόδομους λαξευμένους ασβεστόλιθους και γωνιόλιθους και κοσμεύεται με πλήθος λιθαναγλύφων. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο είναι από τα πιο περίτεχνα τέμπλα της Πελοποννήσου και της εποχής. Οι εικόνες του τέμπλου (1819-1820) είναι δώρο της παροικίας των Στεμνι-

τσιωτών της Κωνσταντινουπόλεως και έργα των αγιογράφων Βασιλείου Καισαρέως από το Φανάρι της Κωνσταντινούπολης και Ιωάννου Ανδρικόπουλου από τη Χάλκη. Μέσα στον ναό βρίσκονται πολλές και αξιόλογες εικόνες, όπως οι εικόνες με επικρυσωμένο αργυρό κάλυμμα της Ζωοδόχου Πηγής και του αγίου Γεωργίου (1813) στα δύο προσκυνητάρια, έργα μελών της οικογένειας Μούτζου από τη Στεμνίτσα. Οι εικόνες αυτές αποτελούν χαρακτηριστικά έργα της τέχνης των ονομαστών ντόπιων αργυροχρυσοχόων. Οι τοιχογραφίες του ναού είναι του 20ού και των αρχών του 21^{ου} αιώνα. Οι παλαιότερες έχουν εκτελεστεί από τον μεγάλο ζωγράφο Φώτη Κόντογλου, ο οποίος επανέφερε τη βυζαντινή παράδοση στη νεοελληνική θρησκευτική ζωγραφική, και τους συνεργάτες του στη δεκαετία του 1950. Στο ναό φυλάσσεται επίσης τμήμα οστού του οσίου Λεοντίου του Στεμνιτσιώτη, ο οποίος ασκήτησε σε σπήλαιο κοντά στο χωριό Βλαχέρνα της Μαντινείας.

Στα ΝΑ της πλατείας βρίσκεται το πολύωρο και μεγαλόπρεπο **κωδωνοστάσιο** του ναού του Αγίου Γεωργίου. Είναι κατασκευασμένο από τον Τηνιακό μαρμαρογλύπτη Ιωάννη Θεοτικό το 1877. Οι καμπάνες, εξαιρετικές για την ηχητική τους αρμονία, έχουν κατασκευαστεί από Στεμνιτσιώτες καμπανοποιούς.

Στα δυτικά του ναού βρίσκεται το κτήριο του **Δημαρχείου**, που θεωρείται και αυτό έργο του Αριστοτέλη Ζάχου. Στον περίβολο του Δημαρχείου βρίσκεται η **προτομή του Δημάρχου (1909-12) Αναργύρου Δ. Φατούρου**, ο οποίος έπεσε ηρωικά κατά τους βαλκανικούς πολέμους.

Ακριβώς απέναντι από το Δημαρχείο βρίσκεται μια άλλη **προτομή, του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄**. Και τα δύο αγάλματα είναι έργα του Στεμνιτσιώτη γλύπτη Γεωργίου Αλεξανδρόπουλου (1884/5-1942).

Από την πλατεία ο επισκέπτης μπορεί να ανηφορίσει προς το **Κάστρο**, όπως λέγεται η συνοικία, από το μικρό ενετικό κάστρο, μάλλον «βίγλα», που υπήρχε εκεί. Ανεβαίνοντας το λιθόστρωτο καλντερίμι, αντικρίζεται στα αριστερά μια μεγάλη εκκλησία, την **Παναγία την Καρυά**, στην οποία οδηγεί παρακλάδι του δρόμου. Πρόκειται για μία από τις μεγάλες εκκλησίες με τρούλο που ανεγέρθηκαν στη Στεμνίτσα κατά το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, εποχή ακμής του τόπου. Στην Παναγία την Καρυά γίνεται κάθε χρόνο το Δεκαπενταύγουστο ο εορτασμός της Κοίμησης της Θεοτόκου με περιφορά της εικόνας της Παναγίας. Η σημερινή εκκλησία κτίστηκε στη θέση ομώνυμου μικρότερου μεταβυζαντινού ναού. Κατά την παράδοση, στην παλιά εκκλησία συγκεντρώθηκαν την εποχή της Τουρκοκρατίας οι οικιστές της Στεμνίτσας και έδωσαν όρκο αποφασίζοντας τη συνένωση των γύρω οικισμών.

Περπατώντας στο δρόμο βλέπει κανείς

πολλά παραδοσιακά σπίτια, που τα περισσότερα ανήκουν στο συνηθέστερο τύπο που συναντάται στην περιοχή, στο λεγόμενο «ανωγοκάτωγο», μακρόστενο ορθογώνιο πέτρινο σπίτι με κεραμοσκεπή. Τα περισσότερα είναι διώροφα και διαχωρίζονται στο «ανώι», που αποτελούσε τον κύριο χώρο ζωής, και στο «κατώι», που χρσίστηκε ως αποθήκη και στάβλος στις αγροτικές οικογένειες ή ως εργαστήριο και κατάστημα στις οικογένειες που ασχολούνταν με τη βιοτεχνία των μετάλλων και το εμπόριο. Υπάρχουν όμως και πολυώροφα σπίτια, τα λεγόμενα «πυργόσπιτα».

Ο δρόμος που οδηγεί στο Κάστρο ήταν εμπορικός στο παρελθόν με διάφορες βιοτεχνίες και στις δυο πλευρές του. Όπως είναι γνωστό, οι Στεμνιτσιώτες διακρίθηκαν ιδιαίτερα στην επεξεργασία των μετάλλων κάθε είδους, απλών ή πολύτιμων κυρίως από το 17ο αι. και μέχρι τα μέσα σχεδόν του 20ού αι.. Υπήρξαν φημισμένοι τεχνίτες που δούλευαν τον μπρούντζο, το χαλκό, καθώς και τα πολύτιμα μέταλλα, χρυσάφι και ασήμι. Οι Στεμνιτσιώτες ασχολήθηκαν επίσης και άλλες μεταλλοτεχνικές δραστηριότητες: ήταν ντουφεξήδες (επισκευαστές όπλων) και σιδεράδες. Σε μικρότερο βαθμό καλλιέργησαν και άλλες τέχνες, όπως την κατασκευή ενδυμάτων, βαρελιών, σαμαριών, κ.ά. Οι περισσότεροι τεχνίτες είχαν εργαστήρια στη Στεμνίτσα, αλλά και περιόδευσαν όχι μόνο στην Πελοπόννησο, αλλά σε όλη την Οθωμανική επικράτεια, φθάνοντας μέχρι τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, τη Ν. Ρωσία και την Αίγυπτο. Είχαν μάλιστα επινοήσει μια ιδιαίτερη συνθηματική μυστική γλώσσα, τα «Μεσιτσιωτικά», δηλ. Στεμνιτσιωτικά, όπως ονομάζονται συνθηματικά.

Προχωρώντας προς τα πάνω εκεί που τελειώνουν τα σπίτια υπάρχει ένας μαντρότοικος περνάμε την σιδερένια πόρτα και βρισκόμαστε στην θέση του Κάστρου. Λίγο παραπάνω στα δεξιά του δρόμου υπάρχει ένα παγκάκι και δίπλα σε αυτό μιά μεταλλική κολώνα με παλιό φανάρι όπου υπήρχε λάμπα ασετυλίνης την οποία άναβαν κάθε βράδυ πριν έρθει το ρεύμα στο χωριό. Αυτό το φανάρι ανήκε σε ένα σύμπλεγμα έξι φαναριών που τοποθετήθηκαν σε καίρια σημεία της Στεμνίτσας στη δεκαετία του 1930 από τον τότε Δήμαρχο Δημοκλή Γαρταγάνη. Τα έξι αυτά φανάρια λόγω της θέσης τους φωτίζαν περίπου το 80% των δρόμων και μονοπατιών της Στεμνίτσας με ελάχιστο κόστος και μάλιστα υπήρχε δημοτικός υπάλληλος επιφορτισμένος να ανάβει τις λάμπες ασετυλίνης κάθε βράδυ. Η Στεμνίτσα τότε είχε χίλια σπίτια

Προχωρώντας, στα αριστερά συναντάμε μια μικρή μεταβυζαντινή εκκλησία, την **Παναγία την Μπαφέρω**. Στον περίβολο της Παναγίας, όπου βρισκόταν το παλιό νεκροτα-

φείο του χωριού μέχρι τη δεκαετία του 1930, οπότε και μεταφέρθηκε εκτός του οικισμού, βρίσκεται επίσης ο πρώην κοιμητηριακός **ναός του Αγίου Νικολάου**. Και οι δύο είναι μονόκλιτοι ναοί στεγασμένοι με ημικυλινδρικό θόλο. Η Παναγία Μπαφέρω ή του Μπαφέρου (η προσωνομία δηλώνει το επώνυμο κτήτορα ή δωρητή του ναού) κτίστηκε το 17^ο αιώνα. Η πεντάστηλη σταυροθολιακή στοά στα βόρεια του ναού προστέθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα από τον Αριστοτέλη Ζάχο, με στόχο την καλύτερη στήριξη του ναού. Ο ναός κοσμεύεται με τοιχογραφίες του 17^ο αιώνα, οι οποίες είναι καλής τέχνης και παρουσιάζουν ομοιότητες με εκείνες δύο άλλων εκκλησιών, του Προφήτη Ηλία, που βρίσκεται εκεί κοντά, και του Αγίου Παντελεήμονα, στην άκρη του χωριού, στο δρόμο για τη Δημητσάνα. Στο ναό του Αγίου Νικολάου σώζονται σπαράγματα από τις παλαιότερες τοιχογραφίες της Στεμνίτσας (1589). Στην εκκλησία αυτή λειτούργησε για ένα διάστημα και η περίφημη Ελληνική Σχολή Στεμνίτσας, που ιδρύθηκε στην ύστερη Τουρκοκρατία από το Στεμνιτσιώτη Νεόφυτο Μούτζο, αρχιδιάκονο στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Πολλοί υπήρξαν οι μαθητές της Σχολής οι οποίοι διέπρεψαν, όπως οι Στεμνιτσιώτες Αντώνιος Πελοπίδας, μέλος Φιλικής Εταιρείας, και Ρήγας Παλαμής, πολιτικός και συγγραφέας, που συμμετείχε ενεργά στην Επανάσταση του 1821, καθώς και ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος από τη Μάνη, κατ'επανάληψιν πρωθυπουργός.

Ο δρόμος καταλήγει στο **Ηρώ των Πεσσόντων**. Η μαρμαρίνη στήλη του Ηρώου, έργο του Στεμνιτσιώτη γλύπτη Γεώργιου Αλεξανδρόπουλου βρίσκεται στο κέντρο του περιφραγμένου χώρου όπου ήταν κάποτε η βίγλα (παρατηρητήριο) του κάστρου της Καρύταινας. Στη στήλη έχουν χαραχθεί τα ονόματα των Στεμνιτσιωτών που έπεσαν στους πολέμους που έγιναν από την Επανάσταση του 1821 και εξής. Στο μνημείο αυτό γίνεται φανερό η μεγάλη προσφορά του τόπου στην Επανάσταση. Πολλοί Στεμνιτσιώτες πολέμησαν στο πλευρό του Αλέξανδρου Υψηλάντη στη Μολδοβλαχία. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει ο Ηλίας Μίγκλαρης ή Μίγκλερης, αρχηγός του ιππικού, ο οποίος σκοτώθηκε στη μάχη του Σκουλενίου, μαζί με τα αδέρφια και συμπατριώτες του. Πολύ μεγάλος υπήρξε, επίσης, ο αριθμός των Στεμνιτσιωτών που συμμετείχαν στην Επανάσταση του 1821 στην Πελοπόννησο (έχουν καταγραφεί πάνω από 700 αγωνιστές).

Η θέα από το Ηρώ είναι συγκλονιστική. Βλέπουμε τα βουνά του νομού Ηλείας και, αν γυρίσουμε το βλέμμα μας στην δυτική άκρη προς τα κάτω, θα δούμε μια μεγάλη ρεματιά το λεγόμενο Κακόρρεμα. Η παράδοση αναφέρει ότι η Στεμνίτσα (ένας από τους οικισμούς που δημιούργησαν το σημερινό χωριό) βρισκόταν αρχικά σ' αυτή τη ρεματιά, όπου υπάρχει και μία πέτρινη βρύση, η «Δρακουνέρα» με πλήθος θρύλους για νεράιδες και ξωτικά. Αργότερα, ίσως κατά το 16^ο αιώνα, ανέβηκε στο σημερινό ευρύχωρο τόπο.

Αφού ξεκουραστεί ο επισκέπτης στο χώρο του Ηρώου και απολαύσει την πανοραμική θέα του οικισμού, μπορεί να επιστρέψει από τον ίδιο δρόμο στην πλατεία έχοντας αποκομίσει αρκετά στοιχεία για την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου και έχοντας περιηγηθεί σε ένα φυσικό και δομημένο περιβάλλον ιδιαίτερου κάλλους, φορτισμένο με μνήμες και παραδόσεις.

Μύρτις

Το υπο σύσταση Δομέτιο Γηροκομείο

16.12.1994 Αγορά οικοπέδου άρτιου και οικοδομήσιμου από τον π.Δομέτιο Βρεττό στο όνομά του, εκτάσεως 157,45 τετραγωνικών μέτρων απέναντι από το ξενοδοχείο «Τρικολώνιο».

11.07.1995 Αγορά οικοπέδου «μην άρτιου» και «μην οικοδομήσιμου αν δεν συνενωθεί με γειτονικό του» εκτάσεως 47 τετραγωνικών μέτρων απέναντι από τον Ι.Ναό των Τριών Ιεραρχών (Αγίων Αναργύρων) και γειτονικό με το προηγούμενο οικόπεδο. Το οικόπεδο αυτό αγοράστηκε στο όνομα του Ιωάννη Π.Λαγού παρουσία του π.Δομετίου και με δική του υπόδειξη, γιατί λόγω της αλλαγής του φορολογικού νόμου το 1995 και επειδή δεν είχε Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, δεν μπορούσε πλέον να αγοράσει ακίνητο στο όνομά του. Η αγορά αυτή έγινε με σκοπό να μεταβιβαστεί το οικόπεδο από τον Ιωάννη Π.Λαγό στο Ίδρυμα, όταν αυτό συσταθεί.

13.05.1996 Κατεδάφιση των κτισμάτων των ευρισκομένων επί του οικοπέδου απέναντι από το ξενοδοχείο «Τρικολώνιο», τα οποία είχαν κριθεί κατεδαφιστέα ως «επικίνδυνα-ετοιμόρροπα» στις 03.03.1993 από την πολεοδομία Λαγκαδίων.

26.06.1998 Θάνατος Διονυσίου (Δομετίου) Βρεττού.

17.11.2000 Δημοσίευση της από 18/12/1994 ιδιόγραφης διαθήκης Δομετίου Βρεττού από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών και από τον δικηγόρο Ιωάννη Παπαδημητρόπουλο. Τα έξοδα δημοσίευσης της διαθήκης επιπλήρωσαν από τον Ιωάννη Λαγό.

Το κείμενο της διαθήκης έχει ως εξής :

“Με την παρούσα διαθήκη μου ορίζω όπως ολοκληρή μου η ακίνητη περιουσία μου η κείμενη στο χωριό μου Στεμνίτσα Αρκαδίας της επαρχίας Γορτυνίας, αποτελέσει κεφάλαιο το οποίο τάσσω για τη σύσταση ιδρύματος με σκοπό κοινωνικό, φιλανθρωπικό, πολιτιστικό και θρησκευτικό, ιδίως δε για την κατασκευή και τη λειτουργία στο χωριό μου οίκου ευγηρίας.

Ισόβια μέλη και εκτελεστές της διαθήκης μου ορίζω τους :

- 1.Γκριντζιά Αντώνιο του Γεωργίου
- 2.Νικολόπουλο Νικόλαο του Θεοδώρου
- 3.Μπέλλα Γρηγόριο του Δημητρίου
- 4.Λαγό Ιωάννη του Παναγιώτη

Οι πίο πάνω, ορίζω να κανονίσουν και να ρυθμίσουν κατά τη δίκαιη κρίση τους όλα τα σχετικά για τη νόμιμη και αποτελεσματική λειτουργία του ιδρύματος, να δώσουν επωνυμία, να προσαρμόζουν το σκοπό ανάλογα με τις συνθήκες που θα επικρατούν στο χωριό με την πάροδο των ετών, να ορίσουν τη σύνθεση και τη θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, να συντάξουν τον κανονισμό λειτουργίας και τον οργανισμό του ιδρύματος και γενικά ό,τι άλλο κρίνουν απαραίτητο και αναγκαίο για την προαγωγή και την ευόδωση του σκοπού του.

Επίσης ορίζω όπως αποτελέσουν κεφάλαιο για την σύσταση του πιο πάνω ιδρύματος και όλες οι τυχόν καταθέσεις μου σε τράπεζα ή Ταμειτήριο ή οπουδήποτε αλλού ευρίσκονται. Με την παρούσα διαθήκη μου ανακαλώ κάθε προηγούμενη.

Αθήνα 18 Δεκεμβρίου 1994

Ο διαθέτης

Δομέτιος Βρεττός

10.07.2001 Εντολή εκκαθάρισης κληρονομιάς Διονυσίου (Δομετίου) Βρεττού από το Υπουργείο Οικονομικών στους δύο εκκαθαριστές α).Γρηγόριο Δ.Μπέλλα και β).Ιωάννη Π.Λαγό (οι άλλοι δύο εκτελεστές Αντώνιος Γκριντζιάς και Νικόλαος Νικολόπουλος είχαν εν τω μεταξύ πεθάνει).

15.06.2004 Οι κκ.Γεώργιος Αλεξάκης, Νικόλαος Τελώνης και Γεώργιος Βρεττός έστειλαν υβριστική «Εξώδικη Διαμαρτυρία» μόνο στον ένα εκ των δύο

εκτελεστών, τον Ιωάννη Λαγό.

06.07.2004 Εξώδικη απάντηση του Ιωάννη Λαγού στους τρεις προαναφερθέντες με κάλεσμα να ανακαλέσουν το ανακριβές και σκόπιμο περιεχόμενό της.

14.07.2004 Εξώδικη δήλωση και απάντηση μόνο των κκ.Νικολάου Τελώνη και Γεωργίου Βρεττού με τη δήλωση ότι αγνοούσαν τα περιστατικά και δεν είχαν καμμία πρόθεση να προσβάλουν την τιμή και την υπόληψη του Ιωάννη Λαγού.

18-30.07.2004 Δημοσίευση στο φύλλο Ιουλίου 2004 της εφημερίδας «Αρκαδικός Κήρυκας» του αρχικού, υβριστικού εξώδικου.

15.09.2004 Υποβολή μήνυσης από τον Ι.Λαγό για τη δημοσίευση του εξώδικου.

22.02.2005 Διεξαγωγή δίκης κατά την οποία οι κκ.Γεώργιος Αλεξάκης, Νικόλαος Τελώνης και Γεώργιος Βρεττός έκαναν την εξής δήλωση :

«Στο αποσταλέν από 15-6-2004 εξώδικό μας συμπεριλαμβάνονται γεγονότα, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και τα οποία αγνοούσαμε, τα μάθαμε δε μετά την εξώδικη απάντησή του. Ζητάμε δε συγγνώμη, αν με τη διατύπωση του εξωδίκου προσβάλλαμε το μνηστή, πρόθεση την οποία ουδέποτε είχαμε.

Τέλος, δηλώνουμε ότι ο κ.Ιωάννης Π. Λαγός είναι έντιμος συμπατριώτης μας και ότι ουδέποτε καταχράστηκε οιοδήποτε ποσό σχετικά με το ίδρυμα και με τη διαθήκη του πατρός Δομετίου.

Το παρόν θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα «Στεμνίτσα» και «Αρκαδικός Κήρυκας» εντός 3 μηνών από σήμερα».

08.2010 Παραίτηση του κ. Γρηγορίου Μπέλλα από τη θέση εκτελεστή της διαθήκης Δομετίου Βρεττού.

Από τις έρευνες που έχω μέχρι στιγμής διενεργήσει, εκτός από το οικόπεδο στη Στεμνίτσα, βρέθηκαν τα εξής: α).στην τράπεζα ALPHABANK λογαριασμός καταθέσεων με 2.890,40 ευρώ (τα χρήματα είναι στον λογαριασμό με τους τόκους μέχρι σήμερα) και β).στην Εθνική Τράπεζα 365 μετοχές της Εθνικής Τράπεζας. Σημειωτέον ότι, όπως έχω ενημερώσει εγγράφως το Υπουργείο Οικονομικών, «τα έξοδα για τις μέχρι τώρα ενέργειες (χρεώσεις για τραπεζική έρευνα, αντίγραφα συμβολαίων κλπ) τα έχω επωμισθεί προσωπικά ως ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη του εκλιπόντος και στην ευόδωση του σκοπού της διαθήκης του».

Επειδή τα χρήματα που έχουν βρεθεί δεν φτάνουν για να δοθεί έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να συσταθεί Ίδρυμα, όπως είχα κατ'επανάληψη ενημερώσει το Δημοτικό Συμβούλιο του τέως Δήμου Τρικολώνων και όπως έχω ενημερώσει όλους τους φορείς της Στεμνίτσας συμπεριλαμβανομένου του Διοικητικού Συμβουλίου του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων, καθώς και το Υπουργείο Οικονομικών, βρίσκομαι σε επικοινωνία με τους εκτελεστές του υπό σύσταση Ιδρύματος Σαββόπουλου με στόχο να δημιουργηθεί από κοινού ξενώνας προς χρήση ηλικιωμένων ή και σπουδαστών της σχολής Αργυροχρυσόχοϊας με κοινωνικά κριτήρια ή και προς χρήση φοιτητών από όλον τον κόσμο που θα έρχονται στη Στεμνίτσα για τη σύνταξη μελετών προς όφελος της ανάπτυξης του τόπου. Την πρόταση αυτή απευθύνω και προς όλους τους συμπατριώτες που θα ήθελαν με οποιονδήποτε τρόπο να βοηθήσουν στην επίτευξη αυτού του σκοπού, για τον οποίο δεν θα σταματήσω να αγωνίζομαι.

31.07.2011

Ιωάννης Π. Λαγός

Εκτελεστής της διαθήκης του μακαριστού Δομετίου Βρεττού

Μέσα από την εφημερίδα μας, **θα θέλαμε να συγχαρούμε το συμπατριώτη μας, Θεόδωρο Νικολάου του Αργύρη, για τη διάκριση που έλαβε** στο Διαγωνισμό Δημοσιογραφίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Δεκέμβριο του 2010, που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού έτους για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Πληροφορηθήκαμε το γεγονός από το διαδίκτυο (www.arcadiablogs.gr) και το παρουσιάζουμε:

Νικητής του διαγωνισμού δημοσιογραφίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ο Θεόδωρος Νικολάου του Αργύρη από τη Στεμνίτσα.

«Χορεύοντας με τους...γύφτους»

Μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Έτους για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, ο διαγωνισμός για το Βραβείο Δημοσιογραφίας «Νέου Ευρωπαίου Δημοσιογράφου» ολοκληρώθηκε με επιτυχία και ανέδειξε νικητή το Θεόδωρο Νικολάου του Αργύρη από τη Στεμνίτσα Αρκαδίας για το άρθρο του «Χορεύοντας με τους...γύφτους» που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *Αυριανή*. Ο διαγωνισμός αφορούσε άρθρα που δημοσιεύθηκαν στο διάστημα μεταξύ 1ης Οκτωβρίου 2009 και 24 Σεπτεμβρίου 2010 σε μέσα που έχουν την έδρα τους σε ένα από τα 27 Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ισλανδία ή τη Νορβηγία. Την 17η Δεκεμβρίου στις Βρυξέλλες, σε ειδική τελετή λήξης του Ευρωπαϊκού Έτους, ο κ. Νικολάου βραβεύτηκε από τον Επίτροπο Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Συνοχής κ. Lazlo Andor. Παρών στην τελετή λήξης για το Ευρωπαϊκό Έτος κατά της φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού ήταν ο Πρόεδρος της Commission κ. Jose Manuel Barroso, η αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Isabelle Durant και ο Πρωθυπουργός του Βελγίου κ. Yves Leterne.

Την 20η Δεκεμβρίου στο Υπουργείο Εργασίας ο κ. Νικολάου βραβεύτηκε από την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Λούκα Κατσέλη σε ειδική τελετή για τη λήξη του ευρωπαϊκού έτους κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Παραθέτουμε μία παράγραφο από το άρθρο αυτό και ευχόμαστε, το περιεχόμενό της να εισακουστεί:

«Πάνω απ' όλα, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η άρνηση να αποδεχτούμε το διαφορετικό. Σε κάθε έκφραση της ζωής όμως συναντάμε τη διαφορετικότητα. Στα ήθη, στα έθιμα, στην καταγωγή, στο χρώμα του δέρματος, στην αναπηρία. Αν καταφέρουμε να ξεπεράσουμε το θολό τοπίο, που «χτίζουν» η άγνοια, η αδιαφορία και ο φόβος, τότε είναι βέβαιο ότι μόνο ικανοποίηση και χαρά θα δημιουργήσουμε και θα λάβουμε. Γιατί πάνω από όλα η μεγαλύτερη αξία που απολαμβάνουμε είναι η τιμή και ο σεβασμός, που αποδίδουμε στο συνάνθρωπο.

Χρειάζεται προσπάθεια, αλλά αξίζει».

Θερμά συγχαρητήρια κ. Νικολάου και πάντα επιτυχίες

Τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ομηρία!

Αγαπητοί συμπατριώτες,

τα τελευταία χρόνια στον τόπο μας, βρισκόμαστε σε κατάσταση πνευματικής ομηρίας. Έχουμε επιτρέψει να επικρατούν: η μισαλλοδοξία (το μίσος εναντίον όσων έχουν διαφορετική άποψη), η ανισότητα και οι διακρίσεις (δεν υπάρχει κανένας σεβασμός στο διαφορετικό).

Επιτρέπουμε να επαναλαμβάνεται συνεχώς μια παράφορη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που είναι – σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του ΟΗΕ- «βασικά δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες που δικαιούνται όλοι οι άνθρωποι και περιλαμβάνουν το δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία, την ελευθερία σκέψης και έκφρασης... όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια...»

Σύμφωνα με άρθρο της NAVI PILLAY, στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», στις 10/12/2009:

«Η ιστορία έχει αποδείξει επανειλημμένως ότι όταν οι διακρίσεις, η ανισότητα και η μισαλλοδοξία αποκτήσουν ρίζες, μπορούν να καταστρέψουν τα ίδια τα θεμέλια των κοινωνιών, να περάσουν τα σύνορα και να δηλητηριάσουν τις σχέσεις μεταξύ των εθνών. Αυτού του είδους οι αποτρόπαιες πρακτικές δεν έχουν καμία απολύτως θετική πλευρά. Οι διακρίσεις υπονομεύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή της κοινωνίας. Απομυζούν τους πόρους της. Σπαταλούν τα ταλέντα της. Περιθωριοποιούν τα παραγωγικά άτομα και καταπιέζουν τη δημιουργικότητά τους. Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μας κάνει όλους πλουσιότερους. Αντίθετα η υποβίβαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας έχει συνέπειες για όλους».

Μπροστά σ' αυτό το έγκλημα, που εξελίσσεται στον τόπο μας, πρέπει να ορθώσουμε το ανάστημά μας και να διεκδικήσουμε αυτό που μας ανήκει:

το σεβασμό. Γιατί,

Αν καθετί διαφορετικό, είναι ανόπτο, τότε είμαστε ρατσιστές !!

Με ημέρα έναρξης τη Διεθνή Ημέρα Νεολαίας, 12 Αυγούστου 2010, το Διεθνές Έτος Νεολαίας συνεχίζει να εστιάζει στην ενθάρρυνση του διαλόγου και της κατανόησης μεταξύ των πολιτισμών, των γενεών και των θρησκειών. Υπάρχουν περισσότεροι από 1,2 δισεκατομμύρια νέοι ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών στον κόσμο, οι οποίοι εκπροσωπούν περίπου το 18% του παγκόσμιου πληθυσμού. Το Διεθνές Έτος Νεολαίας αποτελεί μια ευκαιρία για να τονιστεί η συμβολή των νέων στην κοινωνία και να προωθηθεί η πλήρης και αποτελεσματική συμμετοχή τους. (από την ιστοσελίδα του ΟΗΕ)

Τραγική ειρωνεία: Το 2011 το έτος που υμνεί τη Νεολαία, έγινε το έτος που δολοφονήθηκαν, μέσα σε δύο ώρες, 100 περίπου νέοι, στη Νορβηγία, χωρίς λόγο.

Τα τραγικά γεγονότα που εκτυλίχθηκαν στη Νορβηγία, την Παρασκευή 22 Ιουλίου 2011 (η «εν ψυχρώ» δολοφονία 93 νέων ανθρώπων και ο τραυματισμός άλλων περίπου 100 νέων, ηλι-

κίας από 14 έως 25 ετών), από έναν μανιακό δολοφόνο, αποδεικνύουν πως τα φαινόμενα του ρατσισμού δεν είναι φαινόμενα μόνο των υπανάπτυκτων χωρών αλλά και του πλούσιου βορρά.

Αποδεικνύεται πως ο ρατσισμός δεν έχει να κάνει μόνο με το χρώμα. Έχει να κάνει και με τη συμπεριφορά του άντρα προς τη γυναίκα, του γονιού προς το παιδί, του «υγιή» προς τον ανάπηρο, του κάθε ατόμου προς τον συνάνθρωπό του.

Έχουμε υποχρέωση, ως μέλη μιας κοινότητας, να μην αδιαφορούμε. Όταν διαπιστώνουμε τέτοια περιστατικά, θα πρέπει να τα αναφέρουμε, προκειμένου να σταματήσουν, όσο είναι καιρός.

Με αποφάσεις/ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ το 2011 έχει ανακηρυχτεί: Διεθνές Έτος Δασών

Το Διεθνές Έτος Δασών 2011 (Δάση 2011) (ψηφίσμα 65/229), προσφέρει την ευκαιρία για ενημέρωση σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν πολλά από τα δάση του πλανήτη και όσοι εξαρτώνται από αυτά, αλλά και να υπογραμμιστεί

ο κεντρικός ρόλος που διαδραματίζουν οι άνθρωποι στη διαχείριση και συντήρηση των δασών αλλά και γενικότερα στην αειφόρο ανάπτυξη. Το Διεθνές Έτος Δασών 2011 έχει στόχο να αναδείξει την πολύπλευρη αξία των δασών: προσφέρουν στέγη σε ανθρώπους και κατοικία στη βιοποικιλότητα, αποτελούν πηγή τροφής, φαρμάκων, καθαρού αέρα και καθαρού νερού και διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη διατήρηση ενός σταθερού παγκόσμιου κλίματος και περιβάλλοντος.

Όλοι ξέρουμε ότι στη χώρα μας υπάρχει σοβαρό πρόβλημα με την προστασία των δασών. Αυτό συμβαίνει βασικά, σε επίπεδο πρόληψης, από την έλλειψη γνώσεων πυρασφάλειας και οργάνωσης, καθώς και από την έλλειψη μέσων κατάσβεσης σε περίπτωση πυρκαγιάς. Είναι γεγονός ότι το 2011 έχει οριστεί ως το Διεθνές Έτος Δασών όμως στην χώρα μας δεν έχει γίνει ενημέρωση σχετικά με αυτό. Ειδικά στο όρος Μαίναλο έχουν συμβεί σοβαρές πυρκαγιές που έχουν επιδράσει έντονα και έχουν αλλοιώσει το φυσικό τοπίο.

Για να αποτρέψουμε την εκδήλωση πυρκαγιάς, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε όλα τα δυνατά μέσα πρόληψης. Πιο συγκεκριμένα πρέπει:

1) Να φτιαχτούν περισσότερες αντιπυρικές ζώνες στο Μαίναλο, επειδή αυτές που υπάρχουν, δεν είναι επαρκείς.

2) Να δημιουργηθεί εθελοντική ομάδα πυρασφάλειας, η οποία πρέπει να διαθέτει τις γνώσεις και τον κατάλληλο εξοπλισμό, προκειμένου να είναι αποτελεσματικό το έργο της.

3) Να γίνουν ενημερωτικά σεμινάρια σε όλους τους κατοίκους των χωριών του Μαίναλου για το τι πρέπει να κάνουμε σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Όλα αυτά τα μέτρα θα βοηθήσουν σημαντικά στη προστασία του Μαίναλου. Έτσι θα προστατεύσουμε το μοναδικό αυτό δάσος και θα αφήσουμε έναν καλύτερο και ομορφότερο κόσμο στις επόμενες γενιές.

Γαία

Επειδή το παρακάτω άρθρο το παραλάβαμε στα Αγγλικά, παραθέτουμε τόσο το αγγλικό κείμενο, όσο και τη μετάφρασή του.

“Stemnitsa’s castle”

On Friday 9/7/10, some people decided to break down the beautiful rock under the café “Katholico “. This foolish action’s reason was to widen the road in order to “make the cars’ move easier “(the road was already there). The rock’s place took a block of stone, which otally looks like a castle’s wall, where knights walk onto, searching for an enemy. This rock was beauty on its own! With all these kinds of flowers, a variety of colours, with other plants, which leaves change colour in autumn . Natural beauty . Physical beauty, without having people do something for it . I don’t really see the reason why should this happen . Why are we killing nature and her beauty, turning the world into a machine which works as we want to ? What I need to say is this: Don’t you care about our children’s future? What are we going to give them ? A completely agly world ? I’m afraid that next generations won’t have the chance to enjoy the things we did and see the beauty we saw. I need to warn you . Quickly or not, nature will take her revenge for the chaos we have caused . Wake up ! Leave these bad thoughts of leadership behind for your safety . It;s good for you as it is for us . . . All of us . . .

*Love ,
Ioli*

«Το κάστρο της Στεμνίτσας»

Την Παρασκευή της 9^{ης} Ιουλίου 2010, κάποιοι αποφάσισαν να γκρεμίσουν τον όμορφο βράχο, κάτω από την καφετέρια «Καθολικό». Ο λόγος της ανόητης αυτής πράξης ήταν το να φαρδύνει ο δρόμος για να «διευκολυνθεί» η διέλευση των αυτοκινήτων (Αν και ο δρόμος υπήρχε ήδη). Τη θέση του βράχου, πήρε ένας πέτρινος τοίχος, που μοιάζει εντελώς με ένα τοίχο κάστρον, όπου οι ιππότες ανέβαιναν ψάχνοντας για κάποιον εχθρό. Αυτός ο βράχος ήταν ομορφιά από μόνος του! Με όλων των ειδών τα λουλούδια, ποικιλία χρωμάτων με άλλα φυτά, τα φύλλα των οποίων αλλάζουν χρώματα το φθινόπωρο. Φυσική ομορφιά, χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση. Πραγματικά δε βλέπω το λόγο γιατί έπρεπε αυτό να συμβεί. Γιατί σκοτώνουμε τη φύση και την ομορφιά της, μετατρέποντας τον κόσμο σε μια μηχανή που δουλεύει όπως εμείς θέλουμε; Αυτό που θέλω να πω είναι το εξής: Δε νοιάζεστε για το μέλλον των παιδιών μας; Τι θα τους παραδώσουμε; Έναν τελείως άσχημο κόσμο; Πολύ φοβάμαι πως οι επόμενες γενιές δε θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν πράγματα που εμείς απολαύσαμε και να δουν πράγματα που εμείς είδαμε. Σας προειδοποιώ. Πρέπει να το κάνω. Δεν έχουμε χρόνο για χάσιμο! Αργά ή γρήγορα η φύση θα πάρει την εκδίκησή της, για το χάος που έχουμε προκαλέσει. Ξυπνήστε! Αφήστε τις κακές σκέψεις περί αρχηγίας, πίσω, για το δικό σας καλό. Είναι καλό για εσάς, όσο καλό και για εμάς... για όλους μας...

*Με αγάπη
Ιόλη*

Η ομιλία του Γραμματέα του Ιδρύματος Χρ.Β.Ρούνιου κ.Ιωάννη Π. Λαγού την 15^η Μαΐου 2011 στη Στεμνίτσα, ημέρα μνημοσύνου των μελών της οικογένειας Χρήστου Βασιλείου Ρούνιου και των εκλιπόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος

Αγαπητοί συμπολίτες , βρισκόμαστε εδώ σήμερα για να τιμήσουμε τη μνήμη της οικογένειας Ρούνιου , μιάς οικογένειας που προσέφερε πολλά στον τόπο μας .

Δύο μέλη της πολέμισαν και σκοτώθηκαν στα Ορλωφικά. Οκτώ πολέμισαν στην Επανάσταση του 1821. Ένας από αυτούς ήταν ο Βασίλης Ρούνιος. Ο γιός του Χρήστος με τη γυναίκα του Χριστίνα , το γένος Οικονομόπουλου , δημιούργησε μεγάλη οικογένεια αποτελούμενη από τέσσερις κόρες και τέσσερις γιούς.

Η Κατίνα , η Ελένη , η Σταυρούλα , η οποία είχε την ιδέα της δημιουργίας Ιδρύματος για τη Στεμνίτσα.

Η Μαρία, εγγονός της οποίας είναι ο ισόβιος Πρόεδρος του Ιδρύματος, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη, κ.Δημήτριος Σακελλαρόπουλος.

Ο Βασίλης, έμπορος, που παντρεύτηκε την Άννα Παπαπαναγιώτου η οποία ήταν δασκάλα του Παρθεναγωγείου Στεμνίτσας μαζί με την αδερφή της Φλώρα.

Ο Ιωάννης, που μετανάστευσε στην Αφρική.

Ο γνωστός σε όλους τους μεγαλύτερους Κωστής, ο σχολάρχης της Στεμνίτσας και μετέπειτα γυμνασιάρχης του Αρσάκειου, ο οποίος συνεχώς παρότρυνε τους Στεμνιτσιώτες να φυτεύουν καρποφόρα δέντρα, ώστε να έχουν σταθερό εισόδημα.

Τελευταίος γιός ο Παναγιώτης, ο οποίος πολέμησε για 10 συνεχή χρόνια από το 1911 έως το 1920 και έφτασε μέχρι τον Σαγγάριο στη Μικρά Ασία. Στη συνέχεια εργάστηκε ως τραπεζικός. Πέθανε το 1987 σχεδόν 100 ετών και άφησε με τη διαθήκη του κατάστημα στο κέντρο της Αθήνας για τη δημιουργία Ιδρύματος με την επωνυμία «Ίδρυμα Χρήστου Βασιλείου Ρούνιου» με σκοπούς την ανάπτυξη της Αργυροχρυσοχοΐας, της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στη Στεμνίτσα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποτελείται από δύο ισόβια μέλη:

Τον Πρόεδρο και εγγονό της αδερφής του διαθέτη κ.Δημήτριο Σακελλαρόπουλο και τον Αντιπρόεδρο κ.Αθανάσιο Μπασιάκο ως εκπρόσωπο του αδρανούς σωματείου «Αδελφότης Στεμνιτσιωτών».

Τον Γραμματέα Ιωάννη Λαγού , τον ταμιά Δημήτριο Φατούρο, τα μέλη Παναγιώτη Μπαρμπαλιά και Γεώργιο Γκριντζιά και τον Θανάση Ροϊλό ως Πρόεδρο του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ανέκαθεν προσέφεραν και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αφιλοκερδώς, χωρίς καμμία αμοιβή, παρότι ο διαθέτης είχε προβλέψει να παίρνουν μισθό ο εκάστοτε Πρόεδρος και ο Ταμίας.

Τα τελευταία 10 χρόνια , έχουν διατεθεί από το Ίδρυμα πάνω από 200.000 ευρώ στη Στεμνίτσα. Τα μισά περίπου για τη στήριξη της σχολής Αργυροχρυσοχοΐας, στην οποία έγινε εγκατάσταση συστήματος εξαερισμού και υγραερίου στα εργαστήρια, επισκευάστηκε και στεγανοποιήθη-

κε η στέγη, η οποία δεν είχε προβλεφθεί στην ανακαίνιση του κτιρίου. Αγοράστηκε και εγκαταστάθηκε δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών και μικροφωνική εγκατάσταση, δημιουργήθηκε διαφημιστικό σποτ για την προβολή της σχολής. Το ίδρυμα χρηματοδοτεί όλα αυτά τα χρόνια εργασίες συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, την αγορά αναλωσίμων, τα απογευματινά μαθήματα εξειδίκευσης των σπουδαστών και την ετήσια εκδρομή τους, επειδή πιστεύουμε ότι η ύπαρξη της σχολής αποτελεί το σημαντικότερο μοχλό ανάπτυξης της Στεμνίτσας.

Το ίδρυμα επίσης ανέλαβε τη τιμμεντόστρωση τμημάτων του αγροτικού δρόμου προς τη Σκέμνα. Το 2003 χρηματοδότησε με 20.600 ευρώ το διεθνές συνέδριο στη Στεμνίτσα με θέμα «Παραδοσιακή Μεταλλουργία και Αργυροχρυσοχοΐα» πληρώνοντας τη δημοσιογραφική, τηλεοπτική και ηχητική κάλυψη, τους μεταφραστές, τη διαμονή και διατροφή των συνέδρων.

Τον ίδιο χρόνο επίσης επιδότησε τους κτηνοτρόφους λόγω της μεγάλης βαρυχειμωνιάς.

Το ίδρυμα χρηματοδότησε με 10.000 ευρώ τις δεξαμενές νερού που έχουν τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία του κεντρικού δρόμου για τις ανάγκες των κτηνοτρόφων και της πυροπροστασίας.

Ακόμη κατέθεσε στη ΔΕΗ το ποσό των 10.000 ευρώ για την ηλεκτροδότηση των ποιμνιοστασίων και χρηματοδότησε με 12.000 ευρώ την ανακαίνιση των γραφείων του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων στην οδό Νικηταρά 6 Αθήνα, όπου το ίδρυμα συστεγάζεται αφού ο αείμνηστος Παναγιώτης Ρούνιος είχε συνεισφέρει στην αγορά των γραφείων.

Σήμερα, πέρα από τα μέλη της οικογένειας Ρούνιου μνημονεύουμε και τα εκλιπόντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος από τη σύστασή του έως σήμερα.

Αυτοί είναι οι εκτελεστές της διαθήκης :

Ο Θεολόγος και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Αθανάσιος Χαστούπης και

Ο Γεώργιος Κουτσόπουλος , φίλος του διαθέτη

Ο τέως Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος και Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας Χρήστος Φατούρος.

Οι εκλιπόντες Πρόεδροι του Πατριωτικού Συνδέσμου Τρικολώνων Ιωάννης Σαββόπουλος και Ιωάννης Κλής.

Ο εκλιπών Πρόεδρος της Αδελφότητας Στεμνιτσιωτών Άγγελος Λαγός.

Το καλύτερο μνημόσυνο για όλους αυτούς είναι η επίτευξη των στόχων του Ιδρύματος, δηλαδή η ενίσχυση της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της Αργυροχρυσοχοΐας.

Σήμερα, στους δύσκολους καιρούς που περνάει η χώρα μας, το Ίδρυμα Ρούνιου έχει τη δυνατότητα να στηρίζει την ανάπτυξη σε αυτούς τους τομείς. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα σταθεί αρωγός σε κάθε τέτοια προσπάθεια, αρκεί να πειστεί ότι και το τελευταίο ευρώ θα «πιάσει τόπο» προς όφελος της ευημερίας της Στεμνίτσας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤΕΜΝΙΤΣΑΣ

Η Στεμνίτσα, κωμόπολη της κεντρικής Πελοποννήσου, με πλούσια ιστορική και πολιτισμική κληρονομιά, είναι κτισμένη μέσα σε κοίλωμα στη νοτιοανατολική πλευρά του όρους Κλινίτσα, παραφυάδας του Μαινάλου. Βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της περιοχής που περιβάλλει το φαράγγι του ποταμού Λούσιου, όπου σύμφωνα με τη μυθολογία, οι νύμφες έλουσαν τον μικρό Δία, όταν τους τον παρέδωσε η Ρέα για να τον προφυλάξει από τον Κρόνο. Στην αρχαιότητα υπήρχε στην περιοχή η πόλη Υψούς, για την οποία ελάχιστα είναι γνωστά, ενώ ούτε η ακριβής θέση της έχει καθοριστεί. Η πόλη είχε ιδρυθεί, κατά την παράδοση, από τον Υψούντα, έναν από τους πενήντα γιους του βασιλιά της Αρκαδίας Λυκάονα. Οι πληροφορίες μας για την αρχαία εποχή είναι ελάχιστες, όπως και για τα βυζαντινά χρόνια. Η τοπωνυμία Στεμνίτσα είναι σλαβικής προέλευσης (σημαίνει τόπος σκιερός και υγρός) και μαρτυρεί την εγκατάσταση Σλάβων πιθανόν μεταξύ 7^{ου} και 10^{ου} αιώνα μ.Χ.

Η ανάπτυξη της Στεμνίτσας ως οργανωμένου οικισμού σημειώνεται κατά την οθωμανική περίοδο και συγκεκριμένα από τον 16^ο αι., όταν στα 1512/20 σε οθωμανικό κατάστιχο φορολογουμένων καταγράφονται 191 κάτοικοι, από τους οποίους μία μόνο οικογένεια είναι μουσουλμανική. Παράλληλα ο οικισμός αναπτύσσεται σε σπουδαίο βιοτεχνικό κέντρο με ειδικευμένους τεχνίτες γύρω από την μεταλλουργία, αργυροχρυσόχοους, χαλκωματάδες, καμπανάδες, μπρουντζάδες, κ.ά., οι οποίοι περιοδεύουν και φθάνουν με τα προϊόντα τους μέχρι την Κωνσταντινούπολη, τη Σμύρνη, τη Μολδοβλαχία, τη Ρωσία και αλλού. Οι τεχνίτες της Στεμνίτσας για την προστασία των ιδίων στα ταξίδια τους και των μυστικών της τέχνης τους, είχαν επινοήσει μια ιδιαίτερη συνθηματική μυστική γλώσσα, τα «Μεσιτισιώτικα», δηλ. Στεμνιτσιώτικα.

Την οικονομική ανάπτυξη του τόπου συνοδεύει και η πνευματική και πολιτιστική άνθηση με την ανέγερση και διακόσμηση πολλών ναών από τον 16^ο αι. και ιδιαίτερα τον 17^ο, με την ανασυγκρότηση του ορθόδοξου μοναχισμού και με την ίδρυση Ελληνικής Σχολής, τον 17^ο ή 18^ο αιώνα, η οποία είχε τεθεί υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στη Σχολή αυτή δίδαξαν αξιόλογοι δάσκαλοι. Πολλοί μαθητές της διέπρεψαν και η Στεμνίτσα, λόγω της πνευματικής της παράδοσης, είναι πατρίδα πολλών αξιόλογων ανθρώπων του πνεύματος.

Πολύ σημαντική υπήρξε η συμβολή της Στεμνίτσας στην Επανάσταση. Αρκετοί Στεμνιτσιώτες, κυρίως της διασποράς, υπήρξαν μέλη της Φιλικής Εταιρείας. Από αυτούς διακρίθηκε ιδιαίτερα ο Αντώνιος Πελοπίδας, ο οποίος είχε μυήσει στην Εταιρεία και τον Παλαιών Πατρών Γερμανό. Στεμνιτσιώτες της διασποράς επίσης

πολέμησαν στο πλευρό του Αλέξανδρου Υψηλάντη στη Μολδοβλαχία (έχουν καταγραφεί 22 πεσόντες). Ανάμεσά τους ξεχωρίζει ο Ηλίας Μίγκλαρης, αρχηγός του ιππικού, ο οποίος σκοτώθηκε στη μεγάλη μάχη του Σκουλενίου μαζί με τα αδέρφια του και συμπατριώτες του. Παράλληλα πολύ μεγάλος υπήρξε ο αριθμός των Στεμνιτσιωτών που συμμετείχαν στην Επανάσταση που ξέσπασε στην Πελοπόννησο (έχουν καταγραφεί πάνω από 700 αγωνιστές), ενώ η Στεμνίτσα είχε γίνει κέντρο εφοδιασμού τροφίμων και πολεμοφοδίων, οι δε τεχνίτες της επισκευάζαν τα όπλα των αγωνιστών. Είναι γνωστό, εξάλλου, ότι πολλά από τα βιβλία της Σχολής καταναλώθηκαν για την κατασκευή πολεμοφοδίων.

Η Στεμνίτσα ήταν το αγαπημένο καταφύγιο του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, που την ονόμαζε «απόρθητη χωροπούλα», και η πρώτη πρωτεύουσα της επαναστατημένης Ελλάδας, όπου συνεδρίασε η Πελοποννησιακή Γερουσία το Μάιο του 1821. Γραμματέας της ήταν ο Στεμνιτσιώτης Ρήγας Παλαμής, ο οποίος αργότερα διακρίθηκε ως πολιτικός. Το 1826 όμως τα στρατεύματα του Ιμπραήμ λεηλάτησαν την πόλη και έκαψαν πολλά οικοδομήματα. Μετά την απελευθέρωση σημειώθηκε νέα άνθηση και ανοικοδόμηση της Στεμνίτσας, που εξακολούθησε μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, όμως, άρχισε βαθμιαία να φθίνει, καθώς οι ονομαστοί της τεχνίτες άρχισαν να εγκαθίστανται στις μεγάλες πόλεις, ενώ συγχρόνως ξεκίνησε και η υπερατλαντική μετανάστευση.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1970 άρχισε η οικοδομική δραστηριότητα με την ανακαίνιση κατοικιών, ενώ τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται και τουριστικές δραστηριότητες. Η μεγάλη παράδοση στον τομέα της αργυροχρυσόχοιας συνεχίζεται τόσο με τη λειτουργία της Σχολής Αργυροχρυσόχοιας (ιδρύθηκε το 1976 από τον Πατριωτικό Σύνδεσμο Τρικολώνων και σήμερα λειτουργεί ως επαγγελματική σχολή) όσο και με καταστήματα-εργαστήρια αργυροχρυσόχοιας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι εκκλησίες της Στεμνίτσας, από τις οποίες παλαιότερη είναι η Ζωοδόχος Πηγή ή Χρυσοπηγή, πρώην μοναστήρι που, κατά την παράδοση, κτίστηκε δέκα χρόνια πριν την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) και είναι κατάγραφο με τοιχογραφίες του 17^{ου} αιώνα. Υπάρχει επίσης μια σειρά μικρών μεταβυζαντινών ναών, επίσης διακοσμημένων με τοιχογραφίες: Ο ναός του Αγίου Νικολάου στο παλαιό κοιμητήριο, «στο Κάστρο», όπου σώζονται σπαράγματα από τις παλαιότερες τοιχογραφίες της Στεμνίτσας (1589)· η Παναγία η Μπαφέρω στον ίδιο χώρο, κτισμένη το 17^ο αιώνα, με τοιχογράφηση της ίδιας περιόδου· ο Προφήτης Ηλίας «στο Κάστρο» και ο Άγιος Παντελεήμων στην άκρη

του χωριού, στο δρόμο για τη Δημητσάνα, ναοί κτισμένοι στα μέσα του 17^{ου} αι. και οι δύο τοιχογραφημένοι την ίδια περίοδο· ο Άγιος Γεώργιος ο «Καταγύργης», κτισμένος στη ρηματιά, με λαϊκότροπες τοιχογραφίες· ο ναός των Τριών Ιεραρχών (ή Αγίων Αναργύρων) που κτίστηκε το 1715 και διακοσμήθηκε την ίδια εποχή από τον κρητικής καταγωγής αγιογράφο Πέτρο Πεδιώτη, ο οποίος είχε ζωγραφίσει μαζί με τον αδελφό του πολλές εκκλησίες στην ευρύτερη περιοχή. Τελευταίος χρονολογικά από τους ναούς της Τουρκοκρατίας είναι ο μεγάλων διαστάσεων ναός του Αγίου Γεωργίου στην πλατεία του χωριού, ο οποίος κτίστηκε στα 1810 στη θέση παλαιότερης εκκλησίας. Μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους και ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, περίοδο νέας ακμής για τη Στεμνίτσα, κατά την οποία κτίστηκαν τα περισσότερα από τα σημερινά σπίτια του οικισμού, ανεγέρθηκαν τέσσερις μεγάλες εκκλησίες με τρούλο, αντικαθιστώντας ομώνυμους μικρότερους μεταβυζαντινούς ναούς: ο ναός της Παναγίας, ο επονομαζόμενος «Καθολικό», ο οποίος δεν υπάρχει πια, ο ναός της Παναγίας της Καρυάς, ο ναός της Αγίας Παρασκευής και ο ναός του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στη ΒΔ Στεμνίτσα. Την ίδια εποχή κτίστηκε επίσης στη θέση παλαιότερου παρεκκλήσιου, η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στη θέση Αναφυτρός στη βόρεια πλευρά της Στεμνίτσας. Γύρω από την κωμόπολη, κυρίως στις κορυφές των λόφων υπάρχουν επίσης πολλά μικρά εξωκλήσια, που λέγεται ότι έγιναν στη θέση παλαιότερων, όπως οι Άγιοι Θεόδωροι, ο Άγιος Νικόλαος στο Αεράκι, ο Άγιος Δημήτριος κοντά σε μια παραδοσιακή κρήνη, κτισμένος πάνω στα ερείπια της ομώνυμης σταυροπηγιακής μονής, η οποία πυρπολήθηκε μετά τα Ορλωφικά, ο Άγιος Σπυρίδωνας, η Αγία Παρασκευή στη Σκέμνα, οι Άγιοι Πάντες, ο Άγιος Αθανάσιος και άλλα. Υπήρχαν επίσης και άλλες εκκλησίες που σήμερα δε σώζονται παρά μόνο τα ερείπιά τους. Συνολικά αναφέρεται ότι υπήρχαν 43 εκκλησίες στη Στεμνίτσα, συμπεριλαμβανομένων των εξωκκλησίων, καθώς και των ναών που δεν σώζονται.

(Από το βιβλίο των Ε. Γεωργιτισογιάννη - Ξ. Προεστάκη, Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Στεμνίτσας, Αθήνα 2010)

Από Χώραν Στεμνίτζαν

- ▲ Είδη λαϊκής τέχνης
- ▲ Βιβλία
- ▲ Διακοσμητικά
- ▲ Αντίκες
- ▲ & ένδυση... για καιρό

Στεμνίτσας

Η Σχολή Αργυροχρυσόχοιας Στεμνίτσας

συνεχίζει μία μακραίωνη παράδοση Κοσμηματοποιίας και Μεταλλοπλαστικής.

Παρέχει:

- πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια
- δωρεάν σίτιση
- επιδότηση ενοικίου
- δωρεάν μετακίνηση

ΚΑΙ

εκπαιδευτικές επισκέψεις εσωτερικού και εξωτερικού (με τη χορηγία του Κοινωφελούς Ιδρύματος Χρ.-Β. Ρούνιου)

Η Σχολή Αργυροχρυσόχοιας Στεμνίτσας βρίσκεται στην Αρκαδία και είναι δημόσιο Σχολή Β. Βουλφίας Διασποράς. Εργασίες: 1-30 Ιαννίου (αυθεντικό), 1ης Ιουλίου και Δεκεμβρίου (αθή Πάλη) πρῶς και (από προεπιλογή) της Στέλλας Βασιλίου. Πληροφορίες στα τηλ. 27925081227, 6972222492, φαξ 27925081203, e-mail: mail@stefas-stefan.gr sch.stef